

Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022

Anàlisi en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible

Any 2017

Índex

1. Introducció	3
2. Anàlisi en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible	4

1. Introducció

El [Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat 2012-2022](#) relleva i prorroga el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2002-2012, que concretava l'Agenda 21 de Barcelona, incloent nous objectius estimulants que aborden les tasques pendents dels anys anteriors. El Compromís actua com a marc de referència comú per a totes les organitzacions ciutadanes que se senten corresponsables de construir una societat que garanteixi alhora el benestar per a les persones i la integritat del medi ambient. Actualment compta amb un miler de signants compromesos a treballar per assolir els objectius compartits.

A finals d'aquest any 2017 ens trobarem en l'equador del Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat 2012-2022 per fer un balanç del que s'ha fet fins ara i del que queda per fer. Aquest document té per intenció ajudar a fer aquest balanç analitzant com el Compromís incorpora els [Objectius de Desenvolupament Sostenible \(ODS\)](#), un dels principals resultats de la Conferència de Rio +20 en els quals es basa l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides. Aquesta anàlisi forma part del paquet d'informació que ha de servir per a que el conjunt d'organitzacions ciutadanes signants del Compromís valorin els assoliments obtinguts i identifiquin els reptes pendents i prioritats per als propers anys.

2. Anàlisi en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els [Objectius de Desenvolupament Sostenible](#) (a partir d'ara, ODS), establerts per les Nacions Unides, substitueixen els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, que van caducar a finals del 2015. Són vàlids des de 2015 fins 2030 i estan constituïts per 17 objectius i 169 metes específiques.

D'altra banda, el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 (a partir d'ara, CCS) fixa 10 grans objectius i 100 línies d'acció per a que Barcelona esdevingui una ciutat més sostenible, a través de la implicació, el compromís i la coresponsabilitat de les organitzacions ciutadanes. Per tal d'avaluar si el CCS està alienat amb el full de ruta dels ODS, s'ha realitzat un encreuament entre les metes específiques i les línies d'acció.

La comparativa realitzada mostra que en general les línies d'acció establertes al CCS es corresponen en gran part amb els ODS. Ara bé, atès que el Compromís es va elaborar el 2012, temes com la pobresa energètica i les polítiques migratòries no eren tan punyets com ara i no es van tenir en compte. A més, també caldria incorporar línies d'acció sobre la igualtat de gènere i la violència masclista, l'abús de substàncies addictives, i els serveis de salut sexual i reproductiva. Per acabar, tot i que es destina una línia d'acció a la conservació del medi litoral, marí i fluvial, es podria ampliar i aprofundir en aquest àmbit de treball.

A continuació es detalla l'avaluació i l'anàlisi feta per a cadascun dels Objectius de Desenvolupament Sostenible:

Objectiu 1. Eradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes		
Aquest objectiu està cobert amb la línia d'acció 7.8. Eradicar la pobresa, però els ODS inclouen el foment de la resiliència de les persones pobres i aquelles que es troben en situacions vulnerables, i la reducció de la seva exposició i vulnerabilitat als fenòmens extrems relacionats amb el clima, així com a altres crisis i desastres econòmics, socials i ambientals. Aquest matís es podria afegir a la línia d'acció 1 i 2 de l'objectiu 10, parant especial atenció als sectors més vulnerables de la població.		
Anàlisi	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 2. Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible		
En el CCS es treballa per suprimir el malbaratament alimentari (línia d'acció 5.7), per recuperar i potenciar la producció alimentària local i de proximitat i per avançar cap a la sobirania alimentària (línia d'acció 10.5). Tanmateix, tot i que es fomenta l'estil de vida saludable amb accés a una alimentació equilibrada i variada (línia d'acció 7.6), es podria afegir garantir l'accés de totes les persones a una alimentació sana, nutritiva i suficient.		
D'altra banda, malgrat que la població de Barcelona no és agrària, la millora de les condicions i ingressos de les persones productores d'aliments de petita escala es podria contemplar com un criteri en la compra pública de l'Administració. També es podrien incloure criteris per mantenir la diversitat genètica de les llavors, cultius i animals de granja i domesticats.		

Valoració	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 3. Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats

Alguns objectius específics com la reducció de la mortalitat materna, prematura i infantil estan superats. D'altres com posar fi a les epidèmies i a les malalties transmissibles es treballen des de la prevenció i el control. Pel que fa a l'assoliment de la cobertura sanitària universal, correspon a la línia d'actuació 7.5. Garantir l'accés a la sanitat pública; i la reducció dels accidents de trànsit a la 2.5. Promoure i optar per una mobilitat segura, sostenible i segura. A més, la 7.6 sobre el foment d'un estil de vida saludable i la 3.10 sobre l'impuls de la investigació i divulgació sobre els efectes en la salut de diversos factors fisicoquímics, hi estan relacionats. Malgrat això, el CCS no fa referència a l'abús de substàncies addictives ni als serveis de salut sexual i reproductiva.

Anàlisi	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 4. Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom

Aquest objectiu està cobert amb les línies d'acció 7.4. Garantir l'educació de qualitat, equitativa i inclusiva per a tots i la 9.2. Donar impuls i suport continuats a l'educació per la sostenibilitat en el sistema educatiu.

Anàlisi	Cobert.	

Objectiu 5. Aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes

Malgrat que el CCS es basa en la inclusió i en fa esment en diverses línies d'acció, cap d'elles fa referència explícita a la violència i discriminació contra les dones, al treball reproductiu no valorat ni remunerat, a la salut sexual i als drets reproductius, ni a la participació plena i efectiva de les dones en els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.

Anàlisi	No cobert.	

Objectiu 6. Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones

Deixant de banda els objectius que ja estan garantits a la ciutat de Barcelona com l'accés universal i equitatiu a l'aigua, la millora de la qualitat de l'aigua es treballa en la línia d'acció 3.4. Millora de la qualitat de l'aigua; els objectius específics sobre l'ús eficient dels recursos hídrics en la 4.5. Estalviar recursos naturals i aconseguir la màxima eficiència, en especial de l'aigua i l'energia; i per últim, la planificació de la gestió de l'aigua, en la 10.6. Fer una bona planificació de la gestió de l'aigua.

Anàlisi	Cobert.	

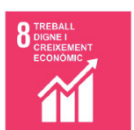
Objectiu 7. Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a totes les persones

L'augment del percentatge d'energia provinent de fonts renovables es treballa en les línies d'acció 4.6. Prioritzar energies netes i renovables i 10.4. Caminar cap a l'autosuficiència energètica, mentre que l'eficiència energètica, en la 4.5. Estalviar recursos naturals i aconseguir la màxima eficiència, en especial de l'aigua i l'energia. Tot i això, des de 2015 Barcelona vol fer front a la pobresa energètica i per tant, s'hauria d'incorporar garantir l'accés universal als serveis d'energia.

Anàlisi	Parcialment cobert.	

Objectiu 8. Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom

En general aquest objectiu es cobreix amb l'objectiu 8 del CCS i concretament amb les línies d'acció 1-8. A més, la línia d'acció 7.7 treballa per aconseguir una ocupació laboral estable i de qualitat. Tot i això, en els punts que fan referència a l'ocupació es podria afegir la protecció dels drets laborals i la reducció de la proporció de jovent sense ocupació.

Anàlisi	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 9. Construir infraestructures resilents, promoure la industrialització inclusiva i sostenible i fomentar la innovació

Pel que fa al foment de la innovació i l'emprenedoria, les línies d'acció corresponents són la 4.1. Transformar la ciutat per fer-la més eficient i productiva a través de la innovació i la 8.8. Fomentar l'emprenedoria. D'altra banda, la industrialització i les infraestructures sostenibles es treballen en les línies 8.1. Fomentar la inversió en la nova economia, 8.4. Evolucionar cap a una economia baixa en emissions i en certa manera en la 4.4, sobre construcció sostenible.		
Anàlisi	Cobert.	

Objectiu 10. Reduir la desigualtat en i entre els països		
L'objectiu específic sobre la igualtat d'oportunitats està cobert amb la línia d'acció 7.1. Incrementar la qualitat de vida i les oportunitats, i en certa manera amb la 7.3. Garantir un habitatge digne per a tothom. A més, l'objectiu específic d'inclusió social, econòmica i política correspon a la línia d'acció 7.2. Afavorir una bona convivència basada en la inclusió i l'equitat. Tot i això caldria incorporar la millora de la reglamentació i l'aplicació de polítiques migratòries segures i responsables.		
Anàlisi	Parcialment cobert.	

Objectiu 11. Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles		
Actualment, algun objectiu específic com la reducció del nombre de morts causades per desastres no és necessari treballar-lo a Barcelona. Gairebé tota la resta d'objectius es corresponen a alguna línia d'acció del CCS: l'accés a habitatge i serveis bàsics amb la 7.3. Garantir un habitatge digne per a tothom; l'accés a sistemes de transports segurs i sostenibles a les 2.5. Promoure i optar per una mobilitat segura, sostenible i activa, 2.6. Aconseguir una ciutat amable i segura per a la bicicleta, 2.7. Excel·lir en l'accessibilitat universal al transport públic i 2.8. Progressar cap a un transport públic metropolità interconnectat; la urbanització inclusiva i sostenible amb les 4.2. Millorar l'eficiència en l'ús de recursos i en la dotació de serveis en la planificació urbana i 4.4. Augmentar el coneixement sobre la construcció sostenible; i la reducció de l'impacte ambiental de les ciutats amb les 3.1. Millorar la qualitat de l'aire, 4.5. Estalviar recursos naturals i aconseguir la màxima eficiència, 4.6. Prioritzar les energies netes i renovables, 5.8. Avançar cap al residu zero, 5.9. Augmentar la proporció de residus recollits selectivament i 5.10. Millorar la gestió dels residus. Alguns aspectes com la seguretat viària o l'accés a zones verdes i espais públics, en particular de dones, infants, persones grans i amb diversitat funcional, no es recullen en el CCS.		
Anàlisi	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 12. Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

En general tots els objectius específics es treballen en el CCS. El consum i producció sostenibles amb les línies 5.1. Desmaterialitzar el consum i 5.6. Promoure les xarxes de consum responsable; la gestió sostenible i l'ús eficient dels recursos naturals amb la 5.4. Fer un consum responsable de béns i serveis; el malbaratament d'aliments amb la 5.7. Suprimir el malbaratament alimentari; i la generació de residus amb les 5.8. Avançar cap al residu zero, 5.9. Augmentar la proporció de residus recollits selectivament i 5.10. Millorar la gestió dels residus. L'adopció de pràctiques sostenibles per part de les empreses amb les 8.1-8.5 (Progrés i desenvolupament), la contractació pública sostenible amb les 5.5. Enfortir la contractació i la compra pública responsable, 6.9. Incorporar criteris de sostenibilitat i processos de millora continua i la 6.10. Maximitzar l'exemplaritat de l'Administració pública; i la informació i conscienciació de la ciutadania amb la 5.2. Millorar la informació per al consumidor i 5.3. Impulsar programes d'educació del consum.

Anàlisi

Cobert.

Objectiu 13. Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic

Aquest objectiu sobre canvi climàtic correspon a l'objectiu 10, i concretament a les línies d'acció 10.1. Disminuir la vulnerabilitat, 10.2. Protegir el clima, 10.3. Prevenir i gestionar les conseqüències del canvi climàtic i 10.7. Minimitzar la petjada ecològica.

Anàlisi

Cobert.

Objectiu 14. Conservar i utilitzar de forma sostenible els oceans, mars i recursos marins per al desenvolupament sostenible

En el CCS només es dedica una línia d'acció al medi marí, la 1.5. Promoure la conservació activa del medi litoral i marí i de les xarxes fluvials. Per tant, s'hauria de donar més importància a aquest àmbit i afegir temes com prevenir i reduir la contaminació marina, i minimitzar i afrontar els efectes de l'acidificació.

Anàlisi

Parcialment cobert.

Objectiu 15. Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera no sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de biodiversitat

En general aquest objectiu es cobreix amb l'objectiu 1. Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat. Tot i això, al CCS no es fa referència a l'explotació forestal, la cacera furtiva i el tràfic d'espècies protegides malgrat que s'està treballant en aquest àmbits.

Anàlisi	Cobert, però es pot matisar.	

Objectiu 16. Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsable i inclusives a tots els nivells

Els objectius específics sobre la violència es tracten a les línies d'acció 10.9. Cooperar amb altres ciutats i ciutadanes i 10.10. Promoure la cultura de la pau. Promoure l'estat de dret en els àmbits internacionals es pot relacionar amb la 10.8. Mantenir el posicionament de la ciutat a escala internacional. D'altra banda, crear unes institucions eficaces, responsables i transparents correspon a les línies 6.5. Enfortir la contractació i la compra responsable, 6.6. Promoure les xarxes de consum responsable i 6.10. Millorar la gestió dels residus. Finalment, l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives, a les línies 6.4. Fer efectiva la participació dels grups d'interès, 8.9. Intensificar la col·laboració públic-privada i 9.5. Educar i capacitar la ciutadania en la cultura de la participació.

Anàlisi	Cobert.	

Objectiu 17. Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible

L'abast territorial d'aquest objectiu és internacional i per tant, l'acció que es pot dur a terme des de Barcelona és limitada. Tot i això, línies d'acció com les 9.9. Reformar el treball en xarxa per desenvolupar projectes comuns, 10.7. Minimitzar la petjada ecològica, 10.8. Mantenir el posicionament de la ciutat a escala internacional i la 10.9. Cooperar amb altres ciutats i ciutadanes, treballen en aquesta direcció.

Anàlisi	Cobert.	

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement (by). Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció, sempre que se'n citi la font. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>